

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

29 липня 2016 року

м. Тернопіль

№ 44-рк/к

*Про вжиття заходів щодо припинення дій,
які містять ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Першого відділу досліджень та розслідувань від 29.07.2016 № 122 «Про результати розгляду заяви» встановила наступне.

Відповідно до Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (ЄДР) **відкрите акціонерне товариство «Тернопільобленерго»** (надалі Товариство, ВАТ) є юридичною особою, ідентифікаційний код 00130725, місцезнаходження: вул. Енергетична, 2, м. Тернопіль, 46010.

Товариство здійснює свою діяльність на підставі ліцензій, виданих Національною комісією регулювання електроенергетики України (НКРЕ):

- ліцензія Серії АБ №220529 від 14.09.2005 (строк дії ліцензії з 19.09.1996) щодо передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами;
- ліцензія Серії АБ №220530 від 14.09.2005 (строк дії ліцензії з 09.10.1996) щодо постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ВАТ є суб'єктом господарювання.

Постачання електричної енергії, відповідно до статті 6 Закону України «Про природні монополії», віднесено до суміжних ринків, що регулюються відповідно до цього Закону.

Згідно статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», на ринку постачання електричної енергії становище ВАТ має ознаки монопольного (домінуючого) в територіальних межах Тернопільської області.

Відносини між Товариством та фізичними особами (населенням) - споживачами електричної енергії - регулюються Правилами користування електричною енергією для населення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 1999 року №1357 (надалі - ПКЕЕН).

Житель м. Борщова Тернопільської області гр. *[інформація з обмеженим доступом]* (надалі Заявник) скаржить на неправомірні дії Товариства щодо написання Акту про порушення ПКЕЕН, нарахування по даному Акту, оплати за повторне включення та оплати робіт по перенесенню лічильника електричної енергії на зовнішню стіну садового будинку в *[інформація з обмеженим доступом]*.

Проаналізувавши матеріали заяви територіальним відділенням виявлено:

1. Працівниками Борщівського РЕМ складено Акт про порушення ПКЕЕН від 02.11.2015 №003117 (надалі Акт про порушення) за адресою: *[інформація з обмеженим доступом]*, в якому вказано порушення: «Самовільне підключення струмоприймачів без укладання договору» та проведено відключення садового будинку Заявника від електромережі за вказаною адресою.

Інформація, описана в рядку «порушення» Акту не узгоджується з його вимогами, якими передбачено «докладно вказати вид, обставини і суть порушення».

Згідно п. 1 Акту про порушення «Відомості про прилади обліку електричної енергії споживача на дату складання акта» електроенергія обліковувалася лічильником типу СО-2, заводський № 0907573, дата повірки – 1994 рік. Покази лічильника на 02.11.2015 - 01435 кВт/год.

В п. 2 Акту про порушення зазначено, що даний лічильник опломбований пломбою постачальника електричної енергії - БР-11.

У п. 3 Акту про порушення «Результати проведення вимірів параметрів схеми електропостачання споживача на дату складання акта порушень»:

- графі рядка «самовільне підключення» не заповнені;

- тип засобу вимірювальної техніки: ШЦ-1, інвентаризаційний номер 1005125, дата повірки ІV кв. 2015 року.

Зазначені в Акті про порушення дані суперечать вказаному в ньому ж порушенню «самовільне підключення», оскільки, підтверджується, що даний засіб обліку електричної енергії було встановлено енергопостачальною організацією та нею ж опломбований.

Відповідно до положень п. 4.7 Методики визначення обсягу та вартості електричної енергії, не облікованої внаслідок порушення споживачами правил користування електричною енергією (надалі Методика), затвердженої постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 04.05.2006 №562, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 04.07.2006 за №782/12656, в акті про порушення заповнюються всі графі та рядки без пропусків. Текст повинен бути однозначним, без можливості його подвійного тлумачення.

На вимогу територіального відділення від 08.07.2016 №12/823 Товариство у листі від 20.07.2016 №3015/26 зазначило, що *«останній показник подавався споживачем при оплаті за спожиту електроенергію ще в 2001 р. З того часу за даним об'єктом у енергопостачальника була відсутня інформація про покази електролічильника та обсяги споживання. Оплата Заявником не здійснювалась»*.

Інформацію щодо показів лічильника на 2001 рік та жодних документів, які б підтверджували самовільне підключення садового будинку Заявником до електричних мереж, Товариство не надало.

На засіданні комісії інформаційно-консультаційного центру Товариства (надалі комісія ІКЦ) (протокол від 10.05.2016 №6) було встановлено, що Акт про порушення було складено з порушенням Методики. Обставини, викладені в Акті про порушення не дають підстав стверджувати, що підключення було самовільним.

Відповідно до п.36 ПКЕЕН відновлення електропостачання споживача здійснюється після усунення порушень і оплати споживачем заборгованості, витрат на повторне підключення та збитків, завданих енергопостачальнику.

ВАТ Заявникові було надано рахунок на оплату витрат за повторне підключення та за умов його оплати зобов'язувалося відновити електропостачання.

Заявник вказує на те, що ним було проведено оплату за повторне підключення до електромережі у розмірі 454,68 грн.

Як зазначено вище, Товариством без дотримання вимог ПКЕЕН було проведено відключення садового будинку Заявника від електропостачання та необгрунтовано виставлено йому рахунок для оплати як умову для повторного підключення до електромереж.

Неправомірне відключення споживача від електромереж та виставлення йому рахунків за повторне підключення за умов значної конкуренції на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом було б неможливим. За таких умов відбувалося б змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття, завдяки власним досягненням, переваг над іншими суб'єктами господарювання, що є змістом поняття конкуренції згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Товариство, в умовах значної конкуренції на ринку, було б вимушене діяти відповідно до вимог ПКЕЕН та інших нормативно-правових актів для утримання своєї позиції на ринку.

Такі дії Товариства щодо неправомірного відключення електропостачання садового будинку Заявника за адресою: *[інформація з обмеженим доступом]* та безпідставного отримання коштів за його повторне підключення до електромереж містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

2. Заявник скаржиться на те, що ним проведено оплату за перенесення приладу обліку електричної енергії на зовнішню стіну садового будинку за адресою: *[інформація з обмеженим доступом]*.

Згідно Акту №б/н приймання виконаних будівельних робіт за 01.11.2015-30.11.2015 та виставленому Борщівським РЕМ рахунку №1 від 04.11.2015 Заявником оплачено роботи по перенесенню лічильника електроенергії у сумі 825,32 грн.

Відповідно до п.11 ПКЕЕН перенесення приладів обліку виконується енергопостачальником за рахунок споживача виключно за бажанням споживача.

Оскільки, Заявник стверджує, що заяву на перенесення лічильника він не писав, а Товариство документально не підтвердило зворотнє, такі роботи (перенесення приладів обліку електричної енергії) виконуються за рахунок енергопостачальника.

Дії Товариства щодо перенесення приладу обліку електричної енергії без згоди споживача та виставлення йому за це рахунку на оплату призводять до ущемлення його інтересів та понесення ним додаткових, непотрібних йому витрат .

За умов значної конкуренції на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом ущемлення інтересів споживача було б неможливим. За таких умов відбувалося б змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття, завдяки власним досягненням, переваг над іншими суб'єктами господарювання, що є змістом поняття конкуренції згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Товариство, в умовах значної конкуренції на ринку, було б вимушене діяти відповідно до вимог ПКЕЕН та інших нормативно-правових актів для утримання своєї позиції на ринку.

Такі дії Товариства щодо перенесення приладу обліку електричної енергії в садовому будинку за адресою: *[інформація з обмеженим доступом]* всупереч вимогам ПКЕЕН за кошти споживача без його звернення стосовно такого перенесення містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем в частині ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи вищевикладене, на підставі статей 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (зі змінами і доповненнями), статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

РЕКОМЕНДУЄ:

відкритому акціонерному товариству «Тернопільобленерго» вжити заходи щодо усунення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених:

- пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, в частині ущемлення інтересів споживачів;

- пунктом 2 статті 50 та пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині

відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання шляхом дотримання вимог Правил користування електричною енергією для населення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 1999 року №1357 в частині відключення/підключення споживачів від/до електропостачання, перенесення приладів обліку електричної енергії споживачів та відшкодування коштів *[інформація з обмеженим доступом]* як витрат, безпідставно понесених ним за повторне підключення садового будинку за адресою: *[інформація з обмеженим доступом]* до електричних мереж та за перенесення приладу обліку електроенергії в зазначеному садовому будинку без його звернення стосовно такого перенесення.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду, про результати їх розгляду повідомити територіальне відділення **в термін до 29 серпня 2016 року.**

Члени колегії

Р.В.Лецишин, голова територіального відділення

Н.Є. Чорномаз, заступник голови територіального відділення

А.Г.Левченко, начальник першого відділу досліджень та розслідувань

Н.С. Біловус, начальник другого відділу досліджень та розслідувань